

částka byla vadnou, ještě neopravňovala žalovaného od smlouvy odstoupiti a přijetí druhé částky dodávky odepřítí. Naopak byl žalovaný smlouvou vázán a povinen, zbývajících 5 hl pokud se týče 473 litrů slivovice zavčas odvolati, a jen kdyby mu opět bylo dodáno zboží vadné, mohl je pozastaviti; pokud nebylo dodáno zavčas, mohl postupovati podle čl. 355 a 356 obch. zák. Ale žalovaný posledních 5 hl objednané slivovice neodvolal a ocitl se takto v prodlení nejen s přijetím zboží (čl. 343 odstavec první obch. zák.), nýbrž i s placením (čl. 354 obch. zák.). Jest proto žalobce v právu, žádaje na něm, aby tuto část objednaného zboží zaplatil a to s 6% úroky z prodlení, v němž se, jak shora uvedeno, dne 1. dubna 1922 již nacházel. Žalovaný jest na omylu, tvrdě v dovolání, že by nanejvýše mohl býti odsouzen k zaplacení ceny zboží v době odebrání; nemůžeť býti nejmenší pochybnosti, že jest povinen platiti kupní cenu smlouvenou, při čemž se ovšem podotýká, že by cena v době skutečného odebrání mohla v úvahu přijíti jen tehdy, kdyby byla vyšší, než kupní cena, stranami dojednaná, a žalobce by se této vyšší ceny s ohledem na prodlení žalovaného byl domáhal, což se v tomto případě nestalo.

Čís. 3699.

Otázku, zda stroje jsou příslušenstvím továrny, dlužno posuzovati dle všeobecných pravidel §§ 294 a 297 obč. zák., na nichž nebylo §em 297 a) obč. zák. ničeho změneno.

(Rozh. ze dne 8. dubna 1924, Rv II 110/24.)

Žalující firma prodala Karlu L-ovi lokomobilu, vyhradivši si vlastnictví až do úplného zaplacení kupní ceny. Když žalovaný vedl na nemovitost, v níž byla lokomobila, exekuci, domáhala se žalobkyně, již dosud nebyla kupní cena za lokomobilu plně zaplacená, vyloučení lokomobily z exekuce. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, o d v o l a c í s o u d jí vyhověl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatelka míní, že se předpisu §u 297 písm. a) obč. zák. nedostalo zákonitého výkladu. Ale činí tak neprávem. Pokud jde o stroje v místně vázaném podniku, naskytuje se otázka, zda jsou samostatnými či nesamostatnými součástmi, neboli zda jsou příslušenstvím či samostatnými věcmi. Jako nesamostatné součásti byly by stroje vlastnictvím majitele továrny (§ 417 obč. zák.), to ovšem jen tehdy, kdyby hospodářsky nebylo lze jich odstraniti, čemuž však, jak bylo odvolacím soudem zjištěno, v tomto případě není, poněvadž postavení stroje (lokomobily) je pouze polostabilní a její odstranění je bez porušení jejího snadno

možným. Pravidelně bývá mezi strojem a budovou poměr samostatné součástky nebo příslušenství — aspoň po hospodářské stránce. Právně je však stroj samostatnou součástkou nebo příslušenstvím továrny pouze tenkrát, byl-li už před tím továrnickým vlastnictvím. Proto se nestal součástkou nebo příslušenstvím cizího stroje v tomto případě, v němž dodavatel vyhradil si vlastnické právo až do úplného zaplacení kupní ceny vůči svému kupiteli, jenž stroj, o který běží, věnoval beze svolení žalující firmy, která zůstala vlastnící stroje, trvale k účelům do dražby pojaté pily, náležející třetím, od kupitele odlišným osobám. Byl i § 297 a) obč. zák. ustanovoval, že výhrada vlastnictví vylučuje vlastnost stroje jako příslušenství jenom tehdy, je-li výhrada ta poznamenána v pozemkové knize, otázka, zda vlastnost příslušenství je dána, musí býti posuzována podle všeobecných pravidel §§ 294 a 297 obč. zák., neboť tyto předpisy nebyly změněny předpisem §u 297 a) obč. zák., podle nich však vlastnosti příslušenství může nabýti jenom stroj, který byl v podniku postaven vlastníkem, čemuž není v tomto případě, v němž kupitel, od vlastníků továrny odlišný, sám nestal se ani vlastníkem sporného stroje. Vedlejší věc musí býti už od původu vlastnictvím vlastníka hlavní věci, neboť vlastnost příslušenství spočívá na vlastnictví, nikoli naopak: nespočívá vlastnictví na vlastnosti příslušenství. Jeť přece jenom přirost nabývacím způsobem vlastnictví, není jím užití věci jako příslušenství. Co vypůjčitel opatří, není příslušenstvím.

Čís. 3700.

Zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém (zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n.).

Zákonem ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n., nebyl teprve založen nárok na zaopatřovací požitky.

K pojmu »zvyklostí« (prováděcí nařízení ze dne 13. května 1921, čís. 189 sb. z. a n.).

(Rozh. ze dne 8. dubna 1924, Rv II 123/24.)

Žalobce byl zaměstnancem na velkostatku žalovaného od 24. srpna 1915 do 1. října 1919, konav před tím službu na velkém majetku pozemkovém již od 1. července 1867. Žalobu o placení zaopatřovacích požitků dle zákona čís. sb. 130/1921 o b a n i ž š í s o u d y zamítly, o dovolací soud z těchto důvodů: Žalobce opřel svůj nárok na pensí proti žalované firmě o zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. Procesní soud však zamítl žalobu z důvodu, že žalobce nepatří k osobám, uvedeným v §u 1 písm. a) a b) zákona. Žalobce napadá tento názor odvolacím důvodem nesprávného právního posouzení věci, tvrdě, že zákon má význam konstitutivní a přiznává pensí oněm bývalým zaměstnancům na velkém pozemkovém majetku, kteří, jako žalobce, dokonali 40. služební rok a nepobírají zaopatřovacích požitků. Než tento názor nemá opory v zákoně. Zákon čís. 130/1921 stanoví výši zaopatřovacích požitků a označuje zároveň zcela přesně okruh osob, jimž přísluší tyto zaopatřovací požitky. V tomto směru praví § 1, že nárok na požitky